

॥ खंड ०२ ॥

॥ ओवी नं. २७ ॥

ओवी महात्मः- अरजीच्या अगोदर किंवा अखंजी-अक्षयतृतीया सणाच्या वेळी हमखास म्हणण्यात येणारी...

॥ मुळवरची ओवी ॥

॥ जोहार ची ओवी ॥

वरभजन :-

॥ तिन खुम्मी तीन राजे । चौथा खुम्म पडला सुना ।
चारही खुम्मी राज्यं चालवन । त्याहीची सांगतो महिमा ॥

॥ आढो महार, करतो जोहार । अवघ्याला शरण ।
अठरा खुम्मावर, वस्ती याहीचं । भक्सतो अन्नं ॥ ०९ ॥

॥ अठरा जाती, अठरा न्याती । अठरा लींगं वर्णिता ?
अठरा वर्ण, ज्याच्या आंगी । तो होय कोणता ? ॥

॥ सर्वत्राचा, आधी आदी पुरुष । याहीचं नावं ।
तिरलोक्या मध्ये, वेल याहीचं । न्यात सांगावं ॥

॥ चार वाणी, चार खाणी । चौरंगी जाणां ।
चव-रंगाचं, केल बोलनं । न्यातं ओळखानां ॥ ०४ ॥

॥ आदी मुनी, महा मुनी । महा व्वार झाले ।

किंवा :- ॥ महाव्वार महामुनी । महाकृष्णी झाले । जळगाव टुक..
कोण मुळचे, होय महार । महाराज म्हणावं कोणाले ? ॥

॥ मायेत पडलो, मालकं भुललो । चौ-यांशी यवनं ।
चव-यांशीची, बिगार नाही । चुकवली कोण ? ॥

॥ चौ-यांशीची बिगार केली । मिर्त लोकानं ।
कैलासाहुन लोक येतीन । जोहार जी शरण ॥

॥ कैलासाहुन, लोकं येतीनं । जायरण अखंजी ।
किंवा :- कैलासा चे लोक मोहरं । होणार अखंजी ॥ जळगाव टुक..

वहर-पितर, लोकं याहीची । मचन/होईन फजीती ॥

॥ ओहर-पितर, लोकं याहीची । पाहेरी/पाहेणी केली ।
यशव्वारचा नाईक, गणिता पुसं । घेईन सारी ॥

किंवा:- ओहर-पितर, या लोकांची । केली पाहेरी ।

यशव्वारचा, नाही गणितां । पुस घेईन सारी ॥ जळगाव चरण..

भजने :- ॥ नोळे महार होय महाराज ।

याहीचा अंत कळेना, जायरण सगळं काजं ॥

॥ मुजरा कृष्णाले भैसाले । अंबर करा देहीले ॥ मुजरा..

-: निरसनसंशोधनार्थ/चरणार्थ :-

वर्णिता :- वर्णन करता । जोहार :- लवुन तिनवेळा राजाला मुजरा करने

१८ खुम्मावर वस्ती... :- १८ पुराण जसे वर्म्मपुराण, पद्मपुराण, शिवपुराण, विष्णुपुराण, भागवत, नारदपुराण, मार्कडेयपुराण, अग्निपुराण, भविष्योत्तरपुराण, वर्म्मवैवर्तपुराण, वामणपुराण, वराहपुराण, मत्स्यपुराण, वर्म्मांडपुराण, कर्मपुराण, गरुडपुराण, रक्षंदपुराण, लिंगपुराण. या १८ पुराणापैकी जरी १० पुराणी शिव वर्णिला, ४ पुराणी विष्णु स्तविला. २ पुराणाच्यी वर्म्मा गायला आणी दोहेत अर्णीसुर्य स्तविला असला, तरी या १८ पुराणावर त्या निराकार निराधार निरंजन आदीपुरुषाचीच वस्ती आहे. या अठरानेही निरंजनाने घेतलेल्या विविध रूपाच्या आकाराची विविध शब्दाचें खेळ करत, आपआपल्या दैवताचे नाव समोर ठेवुन, त्या निरंजनाचीच स्तुती केलेली आहे. तो निरंजन आदीपुरुष या पुराणांतील देवतांचे सच्चे भक्त यांना निवडून, यांच्या सच्च्या भक्ती भावाचे अन्न भक्सुन त्यांना देण देत राहतो.

१८ जाती :- कृश ऋषीची कासार जात, जनार्दन ऋषीची जात तांबोळी, वाल्मीकी ऋषीची जात कोळी, कुलज ऋषीची जात कान्होज, मळी ऋषीची जात माळी, व्यास ऋषीची जात धिवर, वरिष्ठ ऋषीची जात धवड, कशयप ऋषीची जात खाती, नारदमहामुनी ऋषीची जात धोविन, भार्गव ऋषीची जात तांबटी, कौच ऋषीची जात न्हावी, शतनुमामा महाऋषीची जात साळीन, कौडिण्य ऋषीची जात कोष्टी, चंपकनामा ऋषीची जात चर्मकार, दर्दुर ऋषीची जात डोहारिण, मार्कडेय ऋषीची जात मांतग, मर्गज ऋषीची जात शिंपी, वृहस्पती ऋषीची जात बुर्लड, कुंभक ऋषीची जात कोल्हाटी, धनिर्ज ऋषीची जात धनगर, खटक्रषीची जात खाटिक, विष्णुशर्मा ऋषीची जात पुष्करी, घोधाक्ष ऋषीची जात गोसावी....ईत्यादी वद्विकाशमी ८८ सहस्र ऋषीचे कुण्ठपासुन १८ पगड जाती निर्माण झाल्यात. संदर्भ :-मुळस्तंभ अध्याय १३/१८.६३ ते ७४

न्यात :- नातेसंबंध, । **१८ न्याती** :- १८ प्रकारचे नाते संबंध. जसे माता-पिता, पुत्र-पुत्री, वहीन-भाऊ, सासु-सासरे. ईहीन-ईव्हाई, काका-भासरा, जावाई-मेव्हुना, भारजा-चुलता,...ईत्यादी १८ न्याती

१८ लिंग :- १. शिवलिंग निराकार निराधार परमात्मा परंबम्हाचे यालाच गुरुलिंग असे सुधा काही जन म्हणतात. २. बम्हाशी शिनामय लिंग ३.विष्णुशी इद्वनिल लिंग ४. लदाशी प्रभाकरलिंग ५. पार्वतीशी घृष्णेश्वरलिंग ६. सर्वगाणांशी इश्वरलिंग ७. मिर्तलोकाशी महालिंग ८. आकाशाशी शुन्यलिंग ९. वरुणाशी वायुतत्वाचेजंगम/स्फटिकलिंग १०. अर्णीशी हेमलिंग ११. उदकाशी/पाण्याशी तोयेश्वरलिंग १२. भुमिकेशी पृथ्वीतत्वाचे आचारलिंग/रामेश्वरलिंग १३. आदीत्य/सुर्याशी तुरस्यलिंग १४. चंद्राशी मठज्ञलिंग, १५.मनुष्याशी हाटकेश्वर लिंग १६. वाणीशी वाणेश्वरलिंग, १७. विघाधरीशी केदारलिंग १८. मेरुशी श्रीकांचनेश्वर लिंग.....ईत्यादी लिंगपुजा सांगतली गेली आहे. संदर्भ :- मुळस्तंभ

चार वाणी :- १. मुखातुन उठणारी वैखरी, २. कंठात असलेली मध्यमा, ३. हृदयातुन उठलेली पश्यंति, आणी ४. नाभिकमळातुन वर आलेली परा, असे या चार देहीच्या चार वाणी । या चारही वाणीतुन निघणारी मौस वाणी.

चार खाणी :- ०९. वियांपासुन उत्पन्न होणारी विजखाण. जसे झाडे, ०१. अंडयातुन उत्पन्न होणारी अंडज खाण. जसे पक्षिकुळ, ०३. अचानक उत्पन्न होवुन अचानक नाहीशी होणारी उद्विज खाण. जसे उंवरातील किडे, ०४. विर्य-विज पासुन उत्पन्न होणारी जाडज खाण. जसे व्वीपाद प्राणी मानव, चतुर्पाद प्राणी गायी गोत्र... ईत्यादी.

चवरंगाच बोलनं :- चार रंगाचे चौरंगी बोलने म्हणजेच एका एका शब्दाचे अथवा वाक्याचे चार चार अर्थ असलेले, चार वाणीतुन निघालेल्या मौसंवाणी चे बोलने.

८४शीची बिगार :- जित्या जन्मीच्या ८४शी चा अडी-अडचणीचा दुःख-दर्द चा फेरा, तर मेल्या मागे ८४शी योनीत जन्म-मृत्यु सह ईतर दुःखे सोसत फिरण्याचा फेंरा !

अखंजी :- वहर-पितर पुंजनाचा अखंजी सण । या सणाच्या दिवशी वहर-पितंरा करीता भोजन तयार करून, त्याच्या पुंजनासह त्याच्या नावाने ते भोजन समर्पित केल्या जाते.

जायरण अखंजी :- जायरण म्हणजे निरंजन आत्मा । या आत्म्याची अखंजी कशी करणार ? कारण की : या आत्म्याला जन्म नाही मृत्यु नाही. तो अजात आहे. या अहीन अजात निरंजन आदीपुरुष आत्म्याची अखंजी करणा-याची मचन फजीती हो ।

वोहर/ओहर :- ज्या कुटुंबात आधी माता मृत्युमुखी झाली असेल, ते कुटुंब वोहर पुंजतात. मुख्यः मृत स्त्रीयांचे मातृ-पुंजन अखंजीला करतात.

पितर :- ज्या कुटुंबात आधी पिता मृत्युमुखी झाला असेल, त्या कुटुंबात पितर चे पुंजन केल्या जाते. मुख्यः मृत पुरुषांचे पितृ-पुंजन अखंजीला करतात.

॥ कृष्ण महाराज धनी अवधूत ॥